

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, declarat de avocatul Liubomir Dudulica, în privința inculpatului

*Grișin Augustin xxxxx, născut la
xx xxxxx xxxx, originar și locuitor al mun. xxxxxxxxx,
str. xxxxxxxxxxxxxx xxx, ap. xx, cetățean al R. Moldova,
fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 05.11.2015 – 26.04.2016,
instanța de apel: 21.06.2016 – 06.12.2016,
instanța de recurs: 13.02.2017 – 28.03.2017.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 26 aprilie 2016, Grișin Augustin a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Volcov I. a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Grișin Augustin este învinuit că la 09 iunie 2015, aflându-se în mun. Chișinău, pe str. Alecu Russo 28, urmărind

scopul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul vânzării a patru telefoane mobile de model „Samsung Galaxy S6 Edge”, a însușit de la Volcov Ion bani în sumă de 4850 lei, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Acțiunile lui Grișin Augustin au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța a reținut că de către acuzare nu a fost probată existența faptică a momentului în care inculpatul a primit suma de bani în mărime de 4850 lei, exercitând posesia asupra acestora.

Or, în acest sens, acuzarea a invocat declarațiile părții vătămate Volcov Ion, fără prezentarea vreunei recipise care să confirme pretinsa transmitere a sumei de bani în mărime de 4850 lei.

Totodată, declarațiile părții vătămate Volcov Ion, că i-a transmis inculpatului suma de bani enunțată, nu au suport probatoriu, având un caracter pur declarativ.

3. Procurorul în Procuratura sectorului Ciocana, mun. Chișinău, Liliana Partole, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c), 90 Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 4 ani.

Apelantul a invocat că vinovăția inculpatului este dovedită prin probele administrate, și anume: declarațiile părții vătămate Volcov I.; martorului Sașco V.; procesul-verbal de examinare a CD-R cu descifrările convorbirilor telefonice ridicate de la compania „Orange” și „Moldcell” în baza încheierii judecătorului de instrucție din 18.08.2015; descifrările convorbirilor telefonice ridicate de la SA „Orange” și SA „Moldcell” înregistrate pe suport electronic CD-R; procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice ridicate de la compania SA „Moldtelecom” în baza încheierii judecătorului de instrucție; descifrările convorbirilor telefonice ridicate de la SA „Moldtelecom”, înregistrate pe suport grafic de hârtie.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Grișin Augustin a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituie 20.000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul Larisei Nebuneli prejudiciul material de 4850 lei și moral de 3000 lei.

Instanța de apel a indicat că prima instanță a interpretat eronat cumulul probelor administrate și astfel neîntemeiat a concluzionat de a-l achita pe inculpat.

Instanța de apel a constatat că la 09 iunie 2015, inculpatul Grișin Augustin, aflându-se pe str. Alecu Russo 28, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul vânzării a patru telefoane mobile de model „Samsung Galaxy S6 Edge”, a însușit de la

Volcov Ion bani în sumă de 4850 lei, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Instanța de apel a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că nu a primit de la Volcov I. suma de 4850 lei. În perioada 12-13 mai 2015 a împrumutat de la acesta 1500 lei, pentru care a lăsat în gaj notebook-ul mamei sale. Ulterior mama a luat de la partea vătămată notebook-ul, ca urmare a achitării datoriei. Însă, Volcov I. i-a spus că pe lângă datorie trebuie să-i achite și procente pentru împrumutul acordat, în mărime de 500 lei. El i-a comunicat că nu va plăti suplimentar niciun ban. În consecință, a recepționat mai multe apeluri de la partea vătămată, cât și de la prietenii acestuia. Ulterior, s-a întâlnit cu Volcov I. și martorul Sașco V. Ultimul i-a zis să achite suma datorată, în caz contrar o să-i creeze probleme.

Totodată, vina inculpatului este dovedită integral prin probele administrate și verificate în instanța de apel.

Astfel, partea vătămată Volcov I. a declarat că a fost telefonat de inculpat, care i-a comunicat că are pentru vânzare șase telefoane mobile, în schimbul sumei de 4850 lei. S-au întâlnit și, în mașina inculpatului, i-a transmis suma de 4850 lei. Inculpatul a plecat după telefoanele mobile și a dispărut. A telefonat inculpatul de mai multe ori, de fiecare dată promitea că în curând o să aducă telefoanele, alteori nu răspundea la telefon. Împreună cu Sașco V. s-au întâlnit cu inculpatul, care le-a comunicat că în curând o să întoarcă banii.

Martorul Sașco Vladimir a relatat că Volcov I. îi era dator cu 2400 lei. Din contul datoriei, ultimul urma să-i dea un telefon mobil care trebuia să-l primească de la inculpat. Volcov I. i-a transmis numărul de telefon al inculpatului ca să-l sune pentru a-i întoarce banii. Telefonându-l pe inculpat, ultimul i-a comunicat că în curând o să aibă telefonul mobil. Mai târziu, deși a telefonat de mai multe ori, inculpatul nu a mai răspuns la telefon.

Martorul Grișin Svetlana a declarat că este mama inculpatului, și cunoaște că fiul a împrumutat de la Volcov I. suma de 1500 lei, lăsând în gaj notebook-ul ei. Ulterior, partea vătămată i-a întors notebook-ul, solicitând suma de 2000 lei, adică 1500 lei datoria și 500 lei procent la împrumut. I-a restituit lui Volcov I. 1500 lei, dar a refuzat să-i achite și 500 lei drept procente pentru împrumut. În privința sumei de 4850 lei, pretinse de către partea vătămată de la fiul său, a aflat la poliție.

Instanța de apel a concluzionat că **declarațiile martorului Grișin S.** sunt veridice, utile și pertinente, care, în cumul cu probele administrate, **demonstrează pe deplin vina inculpatului** în săvârșirea infracțiunii imputate.

Martorul Ciocan Maria a declarat că pe inculpat îl cunoaște de mai mult timp. Ea i-a împrumutat cândva 1300 lei, care i-a fost restituită la o dată ulterioară decât cea convenită. I-a mai împrumutat inculpatului telefonul mobil Nokia 520, care i-a fost întors la timp. Inculpatul nu avea un loc de muncă și nu făcea studii.

Instanța de apel a conchis că **declarațiile martorului Ciocan M.** sunt veridice, utile și pertinente, care, în cumul cu probele administrate, **demonstrează pe deplin vina inculpatului** în săvârșirea infracțiunii imputate.

Potrivit procesului-verbal de examinare a obiectului, a fost supus examinării un CD-R cu descifrările convorbirilor telefonice ridicate de la compania „Orange”

și „Moldcell”, în baza încheierii judecătoarei de instrucție din 18.08.2015, de pe cartelele SIM cu nr. xxxxxxxxx și xxxxxxxxx. Examinând descifrările convorbirilor telefonice efectuate pe nr. SIM xxxxxxxxx, care aparține inculpatului, se observă că acesta, aflându-se în celula „Ciocana Garaj MVS4” a primit un apel telefonic de pe nr. SIM xxxxxxxxx, ce aparține părții vătămate. Ulterior, pe parcursul zilei de 09.06.2015 se observă mai multe apeluri de intrare și de ieșire efectuate între inculpat și partea vătămată. La fel și în perioada de timp între 14.06.2015 și 17.06.2015 au fost înregistrate apeluri de intrare și ieșire între învinuit și partea vătămată. La 18.06.2015, 19.06.2015 și 21.06.2015 învinuitul este apelat de trei ori de către martorul Sașco V. de pe nr. SIM xxxxxxxxx, care îi aparține ultimului. La 26.06.2015, inculpatul este din nou apelat de către partea vătămată, având o discuție cu durata de 26 secunde. La 18.06.2015, orele 09:50, martorul Sașco V. a efectuat un apel către inculpat. La 19.06.2015, Sașco V. efectuează două apeluri telefonice către inculpat, la care ultimul nu răspunde. La 21.06.2015, ora 17:57, între aceleași părți a avut loc o discuție telefonică cu durata de 37 secunde. La 23.06.2015, din nou a fost efectuat un apel de către Sașco V. către inculpat, la care ultimul din nou nu a răspuns.

Vina inculpatului este dovedită și prin:

descifrările convorbirilor telefonice ridicate de la SA „Orange” și SA „Moldcell”, înregistrate pe suport electronic CD-R;

procesul-verbal de examinare a obiectului, potrivit cărui au fost supuse examinării descifrările convorbirilor telefonice ridicate de la compania SA „Moldtelecom”, în baza încheierii judecătoarei de instrucție din 18.08.2015, efectuate de pe nr. SIM xxxxxxxxx, care aparține părții vătămate. Se observă că acesta întreține discuții telefonice cu inculpatul (xxxxxxx). La 09.06.2015, între aceștia s-au efectuat 11 apeluri telefonice. La aceeași dată, ora 22:35, inculpatul nu a răspuns la 3 apeluri telefonice de la Volcov I. În perioada de timp 10.06.2015 până la 17.06.2011, între ultimii se efectuează apeluri telefonice periodice. La 26.06.2015, ora 12:53, este înregistrat ultimul apel între Volcov I. și inculpat, cu o durată de 26 secunde;

descifrările convorbirilor telefonice ridicate de la SA „Moldtelecom”, înregistrate pe suport grafic de hârtie.

Instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, *că inculpatul nu a recunoscut vina*, a comis o infracțiune gravă, anterior nu a fost condamnat, nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

5. Avocatul Liubomir Dudulica, a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurentul a invocat că instanța de apel eronat a apreciat circumstanțele de fapt ale cauzei și nu a apreciat probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

La baza deciziei de condamnare au fost puse declarațiile martorilor Grișin Svetlana și Ciocan Maria date în instanța de fond, fiind menționat faptul că au fost

cercetate în instanța de apel. Mențiunea dată este una falsă, or aceste persoane nu au fost audiate în instanța de apel, fiind doar enumerate filele dosarului unde au fost indicate declarațiile. De fapt a fost cercetat procesul-verbal al ședinței de judecată întocmit pe această cauză penală în instanța de fond, care conține declarațiile acestor martori.

În art. 371 Cod de procedură penală nu este prevăzut dreptul instanței de judecată să dea citire declarațiilor martorilor date în instanța ierarhic inferioară, or prin lege se stabilește ca mijloc de probă declarațiile martorului, dar nu procesul-verbal al ședinței de judecată.

Mai mult, instanța de apel a concluzionat că declarațiile martorilor Grișin Svetlana și Ciocan Maria corespund adevărului și demonstrează vinovăția inculpatului, similar cu declarațiile martorilor Volcov I. și Sașco V., pe când declarațiile martorului Grișin Svetlana coincid cu cele ale inculpatului și se contrazic cu declarațiile altor martori, iar Ciocan Maria a relatat circumstanțe ce țin de alt caz, neștiind nimic de cazul în care este acuzat inculpatul.

Probele examinate în instanța de apel nu demonstrează vinovăția inculpatului în cele incriminate.

Lipsește temeiul real - fapta prejudiciabilă și respectiv, temeiul juridic - componența infracțiunii.

Argumentele menționate demonstrează că nu există faptul infracțiunii.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. În corespundere cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă

probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Conform art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel nu a respectat întocmai prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu.

Astfel, nu a specificat care este puterea probantă a descifrărilor convorbirilor telefonice administrate pe caz și în ce mod acestea demonstrează vinovăția inculpatului;

b) nu a indicat motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Mai mult, a concluzionat neclar și confuz că declarațiile martorilor Grișin Svetlana și Ciocan Maria demonstrează vina inculpatului, pe când apărarea a invocat aceste probe întru susținerea versiunilor de dezvinovățire a inculpatului;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile martorului Grișin Svetlana, care ...**demonstrează pe deplin vina inculpatului**...

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Liubomir Dudulica, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, în privința inculpatului Grișin Augustin xxxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 27 aprilie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun